

2010; Nilsen et al., 2016). V tomto ohledu je zvláštní pozornost věnována tomu, co dělají školy s vysokou koncentrací žáků s nízkým socioekonomickým statutem. V mnoha zemích nyní v těchto školách fungují zvláštní programy nebo jsou školy dotovány dodatečnými prostředky s cílem zmírnit nerovnosti ve výsledcích. V několika případech pak politika i praxe uznaly aspekty kultury v komunitách, které tyto školy navštěvují.

Témata vztahující se k *genderu* zahrnují vzdělávací politiky a praxi podobnou těm, které byly identifikovány ve vztahu ke kulturní diverzitě. Mnoho zemí má dlouhou tradici politik a praxe, které podporují rovnost vzdělávacích příležitostí pro dívky i chlapce (Voyer & Voyer, 2014). Zvláštní důraz byl kladen na rozdíly mezi pohlavími ve výsledcích v matematice a přírodních vědách, kde chlapci tradičně dosahují lepších výsledků než děvčata. Mezinárodní studie ukazují, že míra, do jaké se výsledky chlapců a dívek v těchto předmětech liší, se v čase v rámci zemí mění. Například rozdíly ve výsledcích v matematice se zmenšily, přestože jsou chlapci pro matematiku motivovanější (Else-Quest, Hyde, & Linn, 2010). Některé z těchto rozdílů a posunů v čase se zdají být spojeny s měnicími se důrazy vzdělávací politiky a praxe, jako je rovnost v zapojení chlapců a dívek do vzdělávání (Else-Quest et al., 2010). Zároveň se mnoho vzdělávacích systémů a konkrétních postupů ve školách (včetně těch, které se týkají kurikula) také snaží zajistit, aby byly zohledněny rozdíly v zájmech žáků a jejich aspiracích.

Analytický potenciál a indikátory

TALIS poskytuje příležitost srovnávat postupy a politiky související s aspekty rovnosti a rozmanitosti napříč školami a napříč zeměmi. Při řešení kulturní diverzity se otázky TALIS zaměřují na schopnost učitelů reagovat na rozmanitost v kulturním zázemí žáků a školních přístupech ke kulturní diverzitě. Položky TALIS o kulturní diverzitě jsou částečně odvozeny z prací Schachnerové (2014). V souladu s tématem diverzity se otázek rovnosti týkají zejména položky TALIS 2018 o pohlaví a socioekonomickém statusu.

2.10 Informace o zázemí učitelů, ředitelů a škol

Proces administrace dotazníků zjišťujících klíčové informace o zázemí učitelů, ředitelů a škol v TALIS 2018 bude totožný jako v TALIS 2013. Učitelské dotazníky žádají učitele o sdělení informací týkajících se jich samotných (např. pohlaví, věk, zaměstnanecký status, pracovní zkušenosti, počáteční vzdělávání učitelů a obor), stejně jako charakteristik jejich tříd (např. složení žáků třídy). Ředitelský dotazník TALIS 2018 se dotazuje ředitelů na klíčové otázky související s jejich osobou včetně jejich vzdělání a zkušeností ze škol. Ředitelský dotazník se rovněž ptá ředitelů na charakteristiku jejich školy (např. umístění, velikost školy, typ školy, model financování, složení žáků). V analýzách je pro kontext důležité mít přístup k těmto informacím týkajícím se osob, tříd a škol a pracovních podmínek, které z pohledu učitelů umožňují efektivní vykonávání jejich role.

Informace o zázemí by rovněž měly odhalit základní charakteristiky, které jsou pravděpodobně zajímavé ve vztahu k jiným indikátorům. Tato informace může být také cenná jen z důvodů čiré deskripce škol a systémů a pro získání porozumění kontextům, v jejichž rámci jsou data o tématech a indikátorech TALIS interpretována.

2.10.1 Zázemí učitelů

Úvod

Schopnost popsat a srovnávat složení učitelských sborů napříč zeměmi záleží na dostupnosti informací o zázemí učitelů ve smyslu jejich věku, pohlaví, zaměstnaneckém statusu a pracovních zkušeností. Tato informace je také důležitá pro kohokoliv, kdo provádí komplexní